

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 18.2.2009
СОМ(2009) 68 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**до бюджетния орган относно гаранциите, които се покриват от общия бюджет
Състояние към 30 юни 2008 г.**

{SEC(2009) 159}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**до бюджетния орган относно гаранциите, които се покриват от общия бюджет
Състояние към 30 юни 2008 г.**

{SEC(2009) 159}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Увод и видове покрити операции.....	4
2.	Събития след последния доклад от 31 декември 2007 г.	4
3.	Сведения за рисковете, покрити от бюджета.....	5
3.1.	Определение на риска.....	5
3.2.	Рискове, свързани с държавите-членки.....	6
3.3.	Рискове, свързани с трети държави.....	8
3.4.	Общ риск, покрит от бюджета.....	9
3.5.	Изменение на риска.....	9
4.	Неизплатени задължения, активиране на бюджетните гаранции и просрочени плащания.....	11
4.1.	Плащания от касова наличност.....	11
4.2.	Плащания от бюджета.....	11
4.3.	Активиране на Гаранционния фонд за външни дейности.....	11
5.	Гаранционен фонд за външни дейности.....	11
5.1.	Събрани вземания.....	11
5.2.	Активи.....	11
5.3.	Целеви размер.....	12
6.	Оценка на рисковете: икономическо и финансово състояние на третите държави, бенефициери по основните кредитни операции на ЕС.....	12
6.1.	Увод.....	12
6.2.	Държави кандидатки.....	12
6.3.	Потенциални държави кандидатки.....	13

1. УВОД И ВИДОВЕ ПОКРИТИ ОПЕРАЦИИ

Настоящият доклад се представя съгласно член 130 от Финансовия регламент, според който Комисията трябва да *се отчита пред Европейския парламент и пред Съвета два пъти годишно за бюджетните гаранции и съответните рискове*¹. Той се допълва от работен документ на службите на Комисията, съдържащ набор от подробни таблици и обяснителни бележки (наричан по-долу „приложението“)².

Покритите от бюджета на Европейския съюз (наричан по-долу „бюджетът“) рискове произтичат от различни операции по предоставяне на заеми и издаване на гаранции, които могат да бъдат разделени на две категории:

- заеми, предоставени от Европейските общности с макроикономически цели, т.е. заеми за макрофинансова помощ („МФП“) за трети държави³ и съвместно с бретънуудските институции, заеми за подкрепа на платежния баланс на държави-членки извън Икономическия и паричен съюз, които имат временни затруднения; както и
- заеми с микроикономически цели (заеми от Европейската общност за атомна енергия (ЕОАЕ) и най-вече външно финансиране от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ)⁴. От 1994 г. насам тези операции се покриват от Гаранционния фонд за външно финансиране (наричан по-долу „Фондът“)⁵, който бе създаден наред с другото и за да се ограничи въздействието върху бюджета, породено от активиране на гаранции от бюджета за операции по предоставяне на заеми за трети държави (ако дадена държава е станала член на Европейския съюз (ЕС), рискът се понася пряко от бюджета). Ако във Фонда няма достатъчно средства, се прибягва до бюджета.

Регламентът на Съвета за създаване на Фонда (наричан по-долу „Регламентът за Фонда“)⁶, приет през 1994 г., бе изменен за първи път през 1999 г. Вследствие на второ изменение на Регламента на Съвета, прието през 2004 г., Фондът престава да осигурява покритие, когато трети държави стават членки на ЕС. Бюджетът пряко покрива заеми в полза на държави-членки, предоставени или гарантирани от Общността.

2. СЪБИТИЯ СЛЕД ПОСЛЕДНИЯ ДОКЛАД ОТ 31 ДЕКЕМВРИ 2007 Г.

През първата половина на 2008 г. нямаше преведени суми по заеми за МФП и заеми от ЕОАЕ.

¹ COM(2008)451 и SEC(2008)2249 съставляват предишния доклад за гаранциите, които се покриват от бюджета към 31 декември 2007 г.

² SEC(2008)[...].

³ МФП може също да бъде под формата на безвъзмездна помощ за трети държави. За повече информация относно МФП вж. Доклада на Комисията COM(2008)590 и SEC(2008)2504.

⁴ Данните относно мандатите на ЕИБ са представени в таблица А1, а правното основание е посочено в таблица А4 от приложението.

⁵ За последния доклад относно работата на Фонда вж. документ COM(2006) 695 „Подробен доклад относно функционирането на Гаранционния фонд“ (заглавие на английски език: „Comprehensive Report on the functioning of the Guarantee Fund“) и приложения работен документ на службите на Комисията (SEC(2006) 1460).

⁶ Регламент (ЕО, Евратом) № 2728/94 на Съвета от 31 октомври 1994 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни операции (ОВ L 293, 12.11.1994 г., стр. 1).

През октомври 2008 г. бяха преведени нови 22 милиона USD като заем от ЕОАЕ.

Що се отнася до операциите по финансиране от ЕИБ, в рамките на общия мандат за периода 2007—2013 г. (Решение 2006/1016/ЕО на Съвета), ЕИБ е одобрила заеми за общо 1 884 милиона EUR. Що се отнася до размера на преведените от ЕИБ суми, банката е превела общо 911 милиона EUR, от които 286 милиона са преведени в рамките на новия общ мандат за 2007—2013 г.

Трябва да се отбележи, че вследствие на едно действие, предприето от Парламента, на 6 ноември 2008 г. Съдът отмени Решение 2006/1016/ЕО на Съвета, тъй като не е било прието на правилното правно основание. При отмяната на посоченото решение Съдът постанови, че *„действието му по отношение на финансовите споразумения на ЕИБ, сключени преди влизането в сила на ново решение, прието с подходящо правно основание, а именно членове 179 и 181а от Договора за ЕО, взети заедно, се продължава за срок от 12 месеца, считано от датата на постановяване на настоящото съдебно решение“*. Понастоящем Комисията подготвя за тази цел предложение до Европейския парламент и Съвета.

3. СВЕДЕНИЯ ЗА РИСКОВЕТЕ, ПОКРИТИ ОТ БЮДЖЕТА

3.1. Определение на риска

Рисковете, поети от бюджета, произтичат от сумата, която остава за изплащане по главниците и лихвите при гарантирани операции.

Неизплатените задължения се покриват от Фонда, когато са свързани с трети държави (73 % от общия размер на гарантираните суми, оставащи за изплащане към 30 юни 2008 г.) и пряко от бюджета, когато става въпрос за държави-членки (заемите за държави-членки или в подкрепа на проекти на тяхна територия представляват останалите 27 % от общата сума, оставаща за изплащане). Основният дял на гарантираните заеми, свързани с държави-членки, се дължи на скорошните вълни на разширяване. Съгласно член 1, трета алинея от Регламента за Фонда, след като една държава стане член на ЕС, рискът по заемите се прехвърля от Фонда към бюджета.

За целите на настоящия доклад се използват два метода за оценка на риска, поет от бюджета (пряко или косвено чрез Фонда):

- Методът на изчисляване на общата сума на главниците и начислените лихви по съответните операции, оставаща за изплащане към определена дата. Посредством тази методология се установява равнището на риска, поет от бюджета към определена дата.
- Бюджетният подход, определен като „годишният риск, поет от бюджета“, се основава на изчисляване на максималната сума, която Общността би трябвало да изплати през дадена финансова година, ако се предположи, че има неизпълнение на задълженията по всички гарантирани заеми⁷.

⁷

При това изчисление се допуска, че при необслужваните заеми под внимание се вземат само изискуемите плащания, а не пълният размер на оставащото за изплащане задължение (вж. също раздел 1 от приложението).

Таблица 1: Общ размер на задълженията, които остават за изплащане към 30 юни 2008 г., в милиони EUR

	Оставаща за изплащане главница	Начислена лихва	Общо	%
<u>Държави-членки*</u>				
МФП	196	5	201	1%
Евратом (ЕОАЕ)	435	9	444	3%
ЕИБ	3 976	36	4 012	23%
<u>Общо за държавите-членки*</u>	4 606	51	4 657	27%
<u>Трети държави</u>				
МФП	534	13	547	3%
Евратом (ЕОАЕ)	39	1	40	<1%
ЕИБ	11 729	128	11 857	69%
<u>Общо за третите държави</u>	12 302	142	12 444	73%
Общо	16 908	193	17 101	100%
* Този риск е покрит пряко от бюджета и включва България и Румъния, тъй като те се присъединиха към ЕС на 1.1.2007 г.				

В таблици А1, А2, А3 и А4 от приложението е представена по-подробна информация относно тези оставащи за изплащане суми, по-специално по отношение на максималните размери, преведените суми или равнището на гаранциите.

Общата сума на оставащите за изплащане главници и лихви, покрита от бюджета, леко е нараснала в сравнение с 31 декември 2007 г. със 122 милиона EUR до 17 101 милиона EUR.

3.2. Рискове, свързани с държавите-членки

Настоящите рискове, свързани с държавите-членки, са резултат от кредити, предоставени преди присъединяването им.

През втората половина на 2008 г. свързаният с държави-членки риск за бюджета ще бъде в размер на 378 милиона EUR. Таблица 2 показва, че Румъния и България се намират на първа и втора позиция по отношение на оставащите за изплащане суми.

Таблица 2: Подрезждане на държавите-членки според експозицията по отношение на максималния риск, поет от бюджета през втората половина на 2008 г. (в милиони EUR)

Позиция	Държава	2008 г.	%
1	Румъния	116,7	30,8%
2	България	91,9	24,3%
3	Чешка република	45,2	11,9%
4	Полша	42,3	11,2%
5	Словакия	32,5	8,6%
6	Словения	19,1	5,0%
7	Унгария	18,1	4,8%
8	Кипър	4,8	1,3%
9	Латвия	3,7	1,0%
10	Литва	3,3	0,9%
11	Естония	0,6	0,1%
12	Малта	0,3	0,1%
	Общо	378,3	100,0%

Рискът, свързан с държавите-членки, се отнася за всички държави-членки от последните две разширявания със задължения с падежи до края на 2031 г.

3.3. Рискове, свързани с трети държави

През втората половина на 2008 г. свързаният с трети държави максимален риск за Фонда ще бъде в размер на 571 милиона EUR. Първите десет държави, класирани по общия размер на оставащите за изплащане суми, са посочени по-долу. От тях произтичат 79 % от риска, поет от Фонда през 2008 г. Икономическата ситуация в тези държави е анализирана и коментирана в раздел 6 по-долу.

Таблица 3: Подреждане на първите 10 трети държави в зависимост от експозицията по отношение на максималния риск, поет от Фонда през втората половина на 2008 г. (в милиони EUR)

Позиция	Държава	2008 г.	% от общия максимален риск
1	Турция	158,4	21,8%
2	Египет	91,7	12,6%
3	Тунис	64,6	8,9%
4	Мароко	64,4	8,9%
5	Ливан	55,0	7,6%
6	Южна Африка	46,8	6,4%
7	Сърбия	29,4	4,0%
8	Мексико	20,5	2,8%
9	Йордания	20,4	2,8%
10	Хърватия	20,3	2,8%
Общо за 10-те държави		571,3	78,7%

Фондът покрива гарантираните заеми на 57 държави с падежи до края на 2038 г. Подробна информация по държави е представена в таблица А2 от приложението.

3.4. Общ риск, покрит от бюджета

През 2008 г. бюджетът ще покрие обща сума, възлизаща на 1 104 милиона EUR, която представлява изискуемите през този период суми, от които 34 % се дължат от държавите-членки (вж. таблица А2 от приложението).

3.5. Изменение на риска

Рискът, свързан с държавите-членки, би трябвало да намалее в бъдеще по отношение на техните заеми, свързани с гарантирано финансиране от ЕОАЕ, в рамките на МФП или от ЕИБ, които се изплащат (вж. графика А1 в раздел 1.3 от приложението).

Въпреки това общият риск, свързан с държавите-членки, ще нарасне с активирането на механизма на Общността за средносрочна финансова помощ (механизъм за подкрепа на платежния баланс). Този финансов механизъм дава възможност за отпускане на заеми на една или повече държави-членки, които още не са приели еврото и които изпитват или са сериозно заплашени от затруднения с плащанията по текущата сметка. През втората половина на 2008 г. с Унгария бе подписано споразумение за заем в размер на 6 500 милиона EUR⁸.

Заемите в рамките на МФП за трети държави са предмет на индивидуални решения на Съвета. Осигурената финансова помощ по силата на Решение 2007/860/ЕО на Съвета от 10 декември 2007 г. за предоставяне на макрофинансова помощ на Ливан се състои от 50 милиона EUR заеми и до 30 милиона EUR безвъзмездни средства. Предвижда се преводът на финансовите средства по заема да се извърши на два равни транша през 2009 г. Заемите от ЕОАЕ, предоставени на държави-членки или на определени отговарящи на условията държави извън ЕС (Руската федерация, Армения, Украйна), са с максимален размер 4 милиарда EUR, от които вече са изразходвани около 85 %. Оставащата сума възлиза приблизително на 600 милиона EUR. В рамките на съществуващото кредитно споразумение от 2004 г. за проекта K2R4 в Украйна (еквивалент в евро на споразумение за кредитен инструмент на стойност 83 милиона USD) през 2007 г. бяха преведени 39 милиона EUR. Както е обяснено в раздел 2, нов транш от 22 милиона USD бе преведен на 10 октомври 2008 г.

Предидният общ мандат на ЕИБ изтече на 31 юли 2007 г. Към тази дата имаше подписани договори на стойност 98 % от общата максимална сума в рамките на този мандат (20 060 млн. евро — вж. таблица А5 от приложението). От предишни мандати на ЕИБ остават да бъдат преведени още 6 774 млн. евро, от които 97 % се отнасят към предишния общ мандат⁹ и би трябвало да бъдат преведени до 10 години след изтичането му, докато е валидна и гаранцията от страна на Общността¹⁰.

Елементът с най-значително отражение върху риска за бюджета в бъдеще е гаранцията на Общността, предоставена на ЕИБ в рамките на общия мандат за 2007—2013 г. Гаранцията на Общността се ограничава до 65 % от общия размер на преведените суми по кредити и предоставените гаранции по финансовите операции на ЕИБ, като се извадят издължените суми и като се прибавят всички свързани суми, при максимален размер от 27 800 милиона EUR¹¹. В рамките на този мандат към 30 юни 2008 г. са сключени споразумения за общо 3 761 милиона EUR, от които 3 352 милиона не са преведени към тази дата (вж. таблица А6 от приложението).

На графика А2 в раздел 1.3 от приложението са представени симулации на различни сценарии на превеждане на суми както в рамките на мандатите, предшестващи общия мандат за 2007—2013 г., така и в рамките на общия мандат за 2007—2013 г., тъй като

⁸ През ноември 2008 г. Латвия поиска от ЕС помощ съгласно механизма за подкрепа на платежния баланс.

⁹ Вж. също раздел 1.3 от приложението.

¹⁰ Вж. член 1.06 от подновеното и изменено гаранционно споразумение, подписано между ЕО и ЕИБ на 30 август/2 септември 2005 г.

¹¹ Разпределен на основна максимална сума с фиксиран максимален размер 25 800 милиона евро и незадължителен мандат от 2 000 милиона EUR, за превеждането на които решение взема Съветът.

отражението на тяхното превеждане върху обезпечаването на Фонда с ресурси е значително.

4. НЕИЗПЛАТЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, АКТИВИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ГАРАНЦИИ И ПРОСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

4.1. Плащания от касова наличност

Когато длъжник просрочи плащане към Комисията, тя тегли от собствените си касови наличности, за да избегне закъснения и свързаните с тях разходи при обслужване на заемните си операции¹².

4.2. Плащания от бюджета

По статия 01 04 01 от бюджета, „Гаранции на Европейската общност за операции по отпускане на заеми“, не са искани бюджетни кредити, тъй като през първата половина на 2008 г. не е имало необслужвани заеми.

4.3. Активиране на Гаранционния фонд за външни дейности

В случай на просрочено плащане от бенефициера (трета държава) на заем, предоставен или гарантиран от Общността, Фондът бива призван да покрие просроченото задължение в срок от три месеца от датата, на която плащането е станало изискуемо¹³.

През първата половина на 2008 г. не е имало такива искания към Фонда.

Общият размер на просрочените задължения към 30 юни 2008 г., а именно наказателните лихви, дължими от Република Аржентина, възлиза на 1 718 493,12 USD; от тях 1 448 433,44 USD (с равностойност в евро: 918 823,54 EUR) все още трябва да бъдат събрани от Фонда. Тъй като оставащата разлика не е поискана от Фонда, тази сума се дължи на ЕИБ.

5. ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЗА ВЪНШНИ ДЕЙНОСТИ

5.1. Събрани вземания

През първата половина на 2008 г. не са събирани вземания. На 12 декември 2008 г. обаче е събрано вземане в размер на 1 448 433,44 USD по наказателни лихви от Република Аржентина.

5.2. Активи

Към 30 юни 2008 г. нетните активи на Фонда възлизат на 1 029 656 202,33 EUR.

¹² Вж. член 12 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1150/2000 на Съвета от 22 май 2000 г. за прилагане на Решение 94/728/ЕО, Евратом относно системата за собствени ресурси на Общностите.

¹³ За допълнителна информация вж. раздел 1.4.3 от приложението.

5.3. Целеви размер

Фондът трябва да достигне подходящо равнище (целеви размер), определено на 9 % от общите оставащи за изплащане задължения по главниците, произтичащи от всяка една операция, плюс начислените лихви. Съотношението между средствата на Фонда (1 029 656 202,33 EUR) и оставащите за изплащане задължения по главниците¹⁴ (12 443 426 701,62 EUR) по смисъла на Регламента за Фонда леко се подобри от 8,26 % към 31 декември 2007 г. до 8,29 % към 30 юни 2008 г. Съотношението ще доближи целевата стойност от 9 %, след като през януари 2009 г. бъде извършен преводът на 91,60 милиона EUR, включени в предварителния проектобюджет за 2009 г. в края на 2007 г.

В края на 2007 г. средствата на Фонда бяха по-малко от целевия размер. В съответствие с новите правила за ресурсно обезпечаване, приети от Съвета на 30 януари 2007 г.¹⁵, в предварителния проектобюджет за 2009 г. бяха включени средства в размер на 91,60 млн. EUR, както и 500 000 EUR за външна оценка в рамките на междинния преглед на външния мандат на ЕИБ по силата на Решение 2006/1016/ЕО на Съвета¹⁶.

6. ОЦЕНКА НА РИСКОВЕТЕ: ИКОНОМИЧЕСКО И ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕТИТЕ ДЪРЖАВИ, БЕНЕФИЦИЕРИ ПО ОСНОВНИТЕ КРЕДИТНИ ОПЕРАЦИИ НА ЕС

6.1. Увод

Предходните раздели от настоящия доклад представят информация относно количествените аспекти на риска, поет от бюджета. Качеството на рисковете, което зависи от вида на операцията и от състоянието на кредитополучателите обаче (вж. раздел 3.3 по-горе), също трябва да бъде оценено. Таблиците с оценката на риска по държави са представени отделно в работния документ на службите на Комисията. По-долу е представено обобщение на този анализ за десетте държави с най-висок годишен риск за бюджета през втората половина на 2008 г. (вж. раздел 3.3 по-горе), както и на държавите, спрямо които бюджетът на Общността има пряка експозиция (заеми в рамките на МФА и заеми от ЕОАЕ). По-долу е представен анализът относно държавите кандидатки и потенциални кандидатки за членство в ЕС.

6.2. Държави кандидатки

В **Хърватия** растежът на реалния БВП (брутен вътрешен продукт) нарасна до 5,6 % през 2007 г. от 4,8 % през 2006 г. Растежът се дължеше главно на ускореното увеличаване на частното и публичното потребление, стимулирано от силното, но забавящо темпа си нарастване на кредитите, от еднократните пенсионни плащания, както и от предизборните разходи. Икономическият растеж спадна до 4,3 % през първото тримесечие на 2008 г. спрямо същия период на предходната година, с известно уравнивяване поради ограничаването на растежа на потреблението в контекста на по-голяма инвестиционна активност, особено при частните инвестиции, което отчасти отразява някои подобрения в общата икономическа среда. Дефицитът по текущата

¹⁴ Включително начислените лихви.

¹⁵ Регламент (ЕО, Евратом) № 89/2007 на Съвета от 30 януари 2007 г. (ОВ L 22, 31.1.2007 г., стр. 1).

¹⁶ ОВ L 414, 30.12.2006 г., стр. 102.

сметка нарасна от 7,9 % от БВП през 2006 г. до 8,7 % през 2007 г. и до 9,6 % за дванадесетмесечния период до март 2008 г., главно поради по-високия търговски дефицит, който се дължеше на голямото вътрешно търсене, на по-високите световни цени на стоките и енергийните ресурси и на по-ниския растеж на износа. Нетният входящ поток на ПЧИ (преки чуждестранни инвестиции) се увеличи със 33 % през 2007 г. и достигна 9,1 % от БВП, компенсирайки напълно дефицита по текущата сметка. Брутният външен дълг продължи да нараства поради нарасналия растеж на преките заеми, получавани от корпоративния сектор, докато секторът на държавното управление и банковият сектор намалиха равнището на своите неизплатени външни задължения. Съотношението на брутния външен дълг към БВП нарасна от 85,5 % в края на 2006 г. до 88,9 % в края на 2007 г.

В бивша югославска република Македония растежът на БВП нарасна значително до около 5 % (в реално изражение) през 2007 г. в сравнение с 4 % през 2006 г. Важни източници за растежа бяха износет на стоманени изделия и частното потребление. През последните месеци на годината състоянието на текущата сметка се влоши, достигайки в края на 2007 г. дефицит от почти 3 % от БВП. Към края на 2007 г. брутните ПЧИ в страната се върнаха към равнище от 4,8 % от БВП, след като през 2006 г. само с един приватизационен проект в сектора на енергетиката ПЧИ в страната достигнаха почти 6 % от БВП. Предсрочните плащания по външния дълг на страната намалиха равнището му до близо 50 % от БВП.

През 2007 г. годишният растеж на БВП на **Турция** намаля до 4,5 % спрямо 6,9 % през 2006 г. По-високата инфлация и силно рестриктивната парична политика на Централната банка в средата на 2006 г. повлияха отрицателно на растежа на вътрешното търсене. Дефицитът по текущата сметка запази равнището си от почти 6 % от БВП. Брутните ПЧИ в страната достигнаха 3 % от БВП през 2007 г., като около две трети от тях бяха насочени към финансовия сектор. През предходната година външният дълг на страната намаля с около 2 процентни пункта до 37 % от БВП към края на 2007 г. В същото време публичният дълг намаля от 46 % от БВП през 2006 г. до 39 % от БВП. Турските банки често прибегват до външни заеми, за да финансират вътрешното кредитиране, поради което се очаква ефектът от глобалното ограничаване на кредитирането да започне да се отразява постепенно и върху тях.

6.3. Потенциални държави кандидатки

В Босна и Херцеговина растежът на реалния БВП намаля от 6,7 % през 2006 г. до 6 % през 2007 г. През 2007 г. увеличаването на търговския дефицит допринесе за нарастването на дефицита по текущата сметка от 8,4 % от БВП през 2006 г. до 13,1 % от БВП през 2007 г. Дефицитът по текущата сметка беше изцяло финансиран от нетните ПЧИ, които нараснаха до 13,8 % от БВП вследствие на мащабна приватизация в Република Сръбска (Република Српска) и относително по-високите инвестиции на зелено. В края на 2007 г. външният публичен дълг намаля до 18,5 % от БВП, а общият външен дълг на страната възлиза на по-малко от 50 % от БВП според оценките.

През 2007 г. реалният БВП на **Сърбия** нарасна със 7,5%. Под влияние на растящия търговски дефицит и намаляването на нетните текущи трансфери дефицитът по текущата сметка нарасна до 16 % от БВП. Нетните ПЧИ в страната намаляха до 5,1 % от БВП, докато кредитирането от чужбина нарасна до 10,3 % от БВП. Вследствие на намаления приток на капитали натрупаните резерви в чуждестранна валута на Националната банка на Сърбия също намаляха до 3 % от БВП. Резервите в

чуждестранна валута на Националната банка на Сърбия в края на годината се равняваха на вноса на стоки и услуги за 7,5 месеца. Външният дълг остана на равнище от 62 % от БВП, като външният дълг на частния и публичния сектор в края на 2007 г. представляваха съответно 41% и 21% от БВП.

В **Черна гора** според оценките се наблюдава голям растеж на икономиката с 8 % през първата половина на 2008 г., главно благодарение на сектора на услугите — по отношение на производството, и благодарение на частното потребление — по отношение на търсенето. В резултат на значителния търговски дефицит и особено стагнацията на износа дефицитът по текущата сметка се влоши значително, достигайки 39 % от БВП. Все пак притокът на ПЧИ намаля слабо през първата половина на 2008 г., като нетните ПЧИ спаднаха до 22 % от БВП. Публичният дълг достигна 33,6 % от БВП поради нарастването на вътрешната задлъжнялост. За сметка на това обаче делът на външния публичен дълг намаля до 17,5 % от БВП след плащанията към многостранните кредитори, улеснени от добрите бюджетни резултати.